

Eerste rapportage effecten coronacrisis

Juni 2020

06-07-2020

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief.....	5
Sociaal.....	7
Veilig.....	15
Inkomen en armoede.....	17
Vrije tijd.....	21
Onderwijs.....	25
Gebiedsontwikkeling.....	29
Leefomgeving en klimaat.....	33
Verkeer.....	37
Samen besturen.....	39
Financiën.....	45

Aanbiedingsbrief

Wij hebben u toegezegd de effecten van de coronacrisis in beeld te brengen. Voor u ligt de eerste rapportage. Het is nog te vroeg om een reëel beeld van alle effecten op korte en midellange termijn te geven. Toch is het nuttig een poging te doen de effecten op de gemeentelijke financiën in beeld te brengen. Dit geeft u ook enige houvast bij het beschouwen van de Kadernota 2021. Planning is om vóór de behandeling van de Programmabegroting 2021 een tweede rapportage te versturen. Deze versie helpt u bij de beoordeling van de risico's in onze (meerjaren) begroting.

Deze eerste rapportage geeft per programma inzicht in de acties en maatregelen die wij al hebben uitgevoerd of op de korte termijn verwachten uit te voeren. Zo goed als mogelijk is het verwachte financiële effect en mogelijke risico's voor 2020 in beeld gebracht.

In onderstaande tabel vindt u de verwachte financiële effecten per programma. Per programma is een toelichting gegeven. Zoals u op de programma's zult zien hebben lang niet alle maatregelen een financieel effect maar zijn ze wel vermeldingswaardig.

Programma	Kosten
Sociaal	67.000
Veilig	124.000
Inkomen en armoede	160.000
Vrije tijd	195.000
Onderwijs	10.000
Gebiedsontwikkeling	150.000
Leefomgeving en klimaat	239.000
Verkeer	-
Samen Besturen	-35.000
Financiën	1.030.000
Totaal	1.940.000

Deze eerste exercitie laat een negatief financieel effect van bijna € 2 miljoen zien. Wij willen nogmaals benadrukken dat u dit bedrag als richtlijn moet zien, er zijn nog te veel onzekerheden waardoor grote afwijkingen niet uit te sluiten zijn.

De financiële positie van de gemeente Diemen is goed. Zowel de accountant als onze toezichthouder, de Provincie Noord Holland, bevestigen dit. Belangrijkste oorzaken hiervan zijn de groei van Diemen en het financiële beleid dat gevoerd is. Dat maakt dat we nu iets rustiger kunnen reageren op de gevolgen van de coronacrisis en geen overhaaste beslissingen hoeven te nemen.

Financiële verwerking

Deze voortgangsrapportage is puur informierend van aard. Middels deze rapportage worden geen budgetten aangevraagd of vrijgegeven. Budgetaanvragen verlopen via onze reguliere P&C-producten. Voor 2020 zullen eventuele budgetaanvragen via de kwartaalbrieven verlopen of, voor onvoorziene ontwikkelingen, bij de vaststelling van de Jaarstukken 2020.

Uitgangspunt is dat we de financiële effecten zoveel als mogelijk binnen de bestaande budgetten proberen op te vangen. Dat gaat natuurlijk niet altijd lukken. Eventuele claims als gevolg van de coronacrisis beschouwen we als incidenteel en zullen met de algemene reserve verrekend worden. Dit om de kosten beter in beeld te houden en het rekeningsaldo 2020 zo min mogelijk oneigenlijk te beïnvloeden. Bovendien is de algemene reserve juist bedoeld voor het opvangen van dergelijke incidentele risico's. De stand van de algemene reserve bedraagt € 18,4 miljoen per 1 januari 2020.

Tijdelijke en structurele effecten

Deze rapportage zoekt in op de korte termijn effecten. De lange termijneffecten zijn nog lastig in te schatten. Met name de snelheid van het herstel van de economie is hierbij bepalend. De meningen over de snelheid van het herstel zijn wisselend. Zodra er een tweede opleving van het virus komt dan worden de vooruitzichten somber en zal dat verregaande effecten hebben op de landelijke maar zeker ook op de gemeentelijke financiën.

In het financiële beleid gaat het college er van uit dat de crisis voort zal duren totdat er een vaccin is

gevonden en kan worden toegepast. Voorlopig en voorzichtigheidshalve schatten wij in dat dit pas in de tweede helft van 2021 het geval zal zijn. Dat betekent dat de economische crisis zich vooralsnog voortzet en dat dit stevige effecten heeft op de werkgelegenheid, faillissementen, toerisme en de wijze waarop de gemeentelijke organisatie functioneert. De financiële effecten beschouwen we dan ook in 2021 als incidenteel

Zoals gezegd gaat deze eerste rapportage vooral in op de tijdelijke effecten. De structurele effecten zullen zich afhankelijk van het herstel van de werkgelegenheid het meest in het programma 'Inkomen en armoede' gaan voordoen. Voor de begrotingen 2022 en verder zullen we deze effecten structureel moeten opnemen. De omvang daarvan kan vooralsnog niet bepaald worden.

Wat het extra lastig maakt is dat in 2021 de landelijke verkiezingen gaan plaatsvinden en veel van de hedendaagse problemen worden doorgeschoven naar de volgende kabinetsperiode. Het is nu onmogelijk in te schatten welke structurele middelen het Rijk gaat toekennen. Dit geldt overigens niet alleen voor de coronacrisis maar zeker ook voor de kosten van jeugdzorg. Deze onzekerheid zal ook bij het opstellen en de vaststelling van de begroting 2021 nog bestaan.

Tenslotte

Deze rapportage is in hoog tempo tot stand gekomen met inzet van de gehele organisatie. De uitvraag van effecten heeft geleid tot allerlei maatregelen die genomen zijn, rijp en groen door elkaar. Wij zijn er trots op dat we in deze korte tijd dit product kunnen voorleggen en hopen dat dit u voldoende inzicht verschaft.

Blijf gezond!

Het college van burgemeester en wethouders

Sociaal

Portefeuillehouder: J.D.W. Klaasse en M.A. Sikkes-van den Berg
Afdelingsmanager: K. Schelling
Afdeling: Samenleving

Crisisteam Koers op Initiatief

Om in te kunnen spelen op de huidige crisissituatie en de kansen en krachten die loskomen in de samenleving is een kerngroep ambtenaren, het Koers op Initiatief (KOI) crisisteam, actief aan de slag gegaan met het initiëren en/of aanjagen van initiatieven.

Het KOI crisisteam heeft in het bijzonder gekeken naar initiatieven in het kader van eenzaamheid, kwetsbare gezinnen, mensen met financiële zorgen, ondernemers in Diemen die hard getroffen worden.

De afgelopen maanden heeft de inzet van het KOI crisisteam zich vertaald in onder andere een online platform waar inwoners hulp kunnen vragen of een initiatief kunnen indienen.
www.diemen.nl/Onderwerpen/Diemen_Helpt_tijdens_de_coronacrisis

Verder zijn er initiatieven uitgevoerd zoals een leer- en spelpakket voor gezinnen die een maaltijdpakket krijgen van de voedselbank, informatievoorziening voor gezinnen, studenten en ouderen, voorleesactiviteiten en initiatieven om lokale ondernemers te steunen, zoals de 5 mei actie voor lokale ondernemers en het opzetten van de horecawebsite :
www.steunhorecadiemen.nl/

Daarnaast is er op 7 mei een talkshow georganiseerd om de verbinding te zoeken met de inwoners en via deze weg vragen en signalen te ontvangen enerzijds en informatie te bieden anderzijds.

In de 2de kwartaalbrief 2020 is een budget € 50.000 toegekend, vooralsnog lijkt dit voldoende.

Aangepaste organisatie Kinderzomerspelen 2020

Elk jaar worden in Diemen in de eerste drie weken van de zomervakantie de Kinderzomerspelen georganiseerd voor kinderen van 6 t/m 12 jaar. Dit jaar moeten de Kinderzomerspelen vanwege de coronamaatregelen aangepast worden georganiseerd. Omdat veel kinderen vanwege de coronacrisis dit jaar niet op vakantie kunnen, is het belang van de Kinderzomerspelen extra groot.

De coronacrisis en de maatregelen om het coronavirus tegen te gaan, zorgen ervoor dat de Kinderzomerspelen niet op de reguliere manier georganiseerd kunnen worden. Zo kunnen er maximaal 100 deelnemers per dag aanwezig zijn en vinden alle activiteiten buiten plaats, op het buitenterrein naast Sportcentrum Duran. Kinderen moeten zich van tevoren aanmelden voor de Kinderzomerspelen via een online registratiesysteem. Er zijn aanvullende kosten voor het aangepast organiseren van de Kinderzomerspelen. Vooralsnog bedragen de extra kosten € 17.000.

Aangepaste dienstverlening

Dienstverlening externe partijen

Externe partijen hebben hun dienstverlening aangepast op de coronamaatregelen. Er is veel digitaal/op afstand gewerkt en bij uitzondering op afspraak. Dit geldt zowel voor zorgaanbieders in het preventieve jeugdbeleid als voor zorgaanbieders binnen de specialistische Jeugdhulp en Wmo. Er is in de afgelopen periode intensief contact onderhouden om inhoudelijke signalen en risico's in beeld te houden en te bespreken. De aanpassingen van de werkwijzen van zorgaanbieders is zo intensief als mogelijk opgepakt met als doel dat de zorg en ondersteuning zo lang en zo veilig mogelijk geboden kan blijven worden. Van alle regionaal ingekochte zorgaanbieders voor de specialistische jeugdhulp wordt wekelijks een risico-inschatting gemaakt met betrekking tot de zorgcontinuïteit van de betreffende aanbieder.

Daarnaast is geprobeerd zoveel mogelijk rust en duidelijkheid te creëren over de continuïteit van het aanbod (zie ook doorbetaling aanbieders in het sociaal domein).

De financiële gevolgen zijn op dit moment nog lastig in te schatten. Mochten er zich financiële consequenties voordoen dan worden deze alsnog voorgelegd.

De Brede HOED

In het gebouw van de Brede HOED zijn aanpassingen gedaan om de dienstverlening te kunnen voortzetten. Er zijn praktische maatregelen getroffen (looproutes) en maatregelen om veiligheid van medewerkers en bezoekers te waarborgen (mondkapjes, hygiëne, plexiglas voor de balie enz).

Dienstverlening Brede Hoed team

Het Brede Hoed team heeft haar werkwijze aangepast door in eerste instantie snel contact op te nemen met de inwoners en zodoende een intensief contact te organiseren via beeldbellen. Op kantoor afspreken of een thuisbezoek vindt vanaf begin juni weer plaats, maar alleen als de casusregisseur dit belangrijk vindt voor het traject, bijvoorbeeld wanneer de veiligheid van het kind in gedrang is. Tijdens de coronaperiode zijn de medewerkers van het Brede Hoed team in dienst gekomen van de gemeente. Deze overgang verloopt soepel.

Ook de ouder- en kindcoaches hebben zich extra ingespannen om ondersteuning te blijven bieden aan ouders en kinderen met vragen of zorgen. Scholen, leerplicht, OK coaches en het BHT hebben elkaar veelvuldig opgezocht.

Vooralsnog is het aantal aanmeldingen bij het Brede Hoed team stabiel. De verwachting is dat het aantal aanmeldingen kan gaan toenemen. Enerzijds, omdat signalen mogelijk gemist zijn en anderzijds omdat een toename van de problematiek wordt verwacht als gevolg van financiële zorgen (toenemende werkloosheid, schuldenproblematiek, echtscheidingen) spanningen en stress in gezinnen.

Team Wmo

Team Wmo heeft vanaf half maart de dienstverlening aangepast. Er werden geen afspraken gemaakt voor een gesprek bij de cliënt thuis of in de Brede HOED. Uit de afgelopen maanden is gebleken dat het merendeel van de onderzoeken telefonisch kan worden uitgevoerd. In enkele gevallen is een telefonisch onderzoek niet mogelijk. Met de cliënt is besproken hoe en wanneer het onderzoek wel uitgevoerd kan worden. Sinds begin juni worden er weer afspraken gemaakt voor een gesprek bij de cliënt thuis of in de Brede HOED. Dit geldt alleen voor onderzoeken die niet telefonisch kunnen plaatsvinden.

Clïëntondersteuning

Madi en MEE hebben hun werkwijze aangepast en hebben de hulpverlening merendeels telefonisch uitgevoerd. Beide organisaties hebben actief de minder zelfredzame cliënten benaderd per telefoon om te vragen hoe het gaat en laagdrempeligheid bij vragen aangegeven. Het afspreken op kantoor en/of huisbezoeken vindt weer plaats vanaf begin juni. Er wordt een toename in hulpverlening verwacht, vanwege een toename aan problematiek als gevolg van financiële zorgen, rouwverwerking, eenzaamheid, spanningen en stress.

Mantelzorgondersteuning

Vanwege de coronamaatregelen zijn de mantelzorgers meer onder druk komen te staan. Markant heeft de hulpverlening voornamelijk telefonisch uitgevoerd. Ook hebben ze de cursus 'Zorg de Baas' digitaal aangeboden. Vanaf 1 juni is het spreekuur in de Brede HOED weer gestart. Het college en de gemeenteraad hebben alle mantelzorgers die in Diemen wonen een bos bloemen aangeboden. Markant heeft hierbij informatiefolders over de dienstverlening van Markant in coronatijd toegevoegd. Daarnaast hebben zij ook actief mensen benaderd om te vragen hoe het met ze gaat.

Veilig Thuis

Veilig Thuis heeft alle vitale processen voort kunnen zetten en zo continuïteit kunnen behouden in hun dienstverlening. Er is direct gehandeld bij acute onveiligheid en situaties waarin structurele onveiligheid aanwezig was, deze zijn constant gemonitord. Daarnaast is goed gekeken naar en ervaring opgedaan met alternatieve mogelijkheden om op afstand zicht op veiligheid te krijgen. Om zo alert mogelijk te kunnen handelen ingeval van toenemende onveiligheid in gezinnen en huishoudens als gevolg van de coronamaatregelen, is goed gekeken naar extra mogelijkheden om gezinnen en huishoudens te bereiken. Dit heeft geleid tot een extra chatfunctie Veilig Thuis en de Apothekersroute waarbij slachtoffers van huiselijk geweld met het codewoord 'masker 19' bij de apotheek een melding konden doen van huiselijk geweld.

Dit heeft niet geleid tot extra kosten. Zie voor meer informatie hieronder de toelichting over 'doorbetalen aanbieders in het sociaal domein'.

Communicatie

Er is in de afgelopen tijd geïnvesteerd in informatievoorziening en communicatie zodat de toegang tot voorzieningen, hulp- en dienstverlening zo effectief als mogelijk kon verlopen.

Voor gezinnen: 'Zo houd je het vol'

De landelijke maatregelen hebben impact op gezinnen. Ten aanzien van werk, school, opvoeding en vrije tijd. Veel ouders worden geconfronteerd met vragen over hoe ze het beste om kunnen gaan met de thuissituatie. In folder die beschikbaar is gesteld wordt praktische tips gegeven, informatie over activiteiten, initiatieven en ondersteuning voor ouders en kinderen in Diemen.

Voor studenten

Ook voor studenten in Diemen hebben landelijke maatregelen veel impact. Financieel, maar bijvoorbeeld ook mentaal. De gemeente Diemen heeft hiervoor een corona-nieuwsbrief opgesteld en beschikbaar gesteld in een Nederlandse en Engelse variant.

Voor ouderen

Informatie voor ouderen is ontwikkeld door onder andere het versturen van kaarten met telefoonnummers voor een luisterend oor of een goed gesprek, maar ook informatie die via partners in het netwerk (Stichting MaDi, Mantelzorg, Stichting Welzijn Diemen) is opgesteld waarbij is samengewerkt met de gemeente om de doelgroepen te bereiken.

De kosten hiervoor zijn gedekt via het budget voor het Crisisteam KOI.

Doorbetalen aanbieders in het sociaal domein

Het Rijk en de VNG hebben opgeroepen om de partners te blijven betalen, ook als er een andere of beperkte prestatie wordt geleverd. Gelet op het belang van zorgcontinuïteit onderschrijft het college de beleidslijn van de VNG. Dat betekent dat Diemen de aanbieders in het sociaal domein blijft doorbetalen, ook als er een andere of beperkte prestatie wordt geleverd. Dit geldt voor de periode van 16 maart 2020 tot 1 september 2020.

Meerkosten

Als contractpartners als gevolg van de maatregelen extra kosten moeten maken gedurende de periode dat de maatregelen van kracht zijn worden deze zogenaamde meerkosten vergoed. Bijvoorbeeld meerkosten als gevolg van de noodzaak om afstand te houden of voor beschermingsmiddelen. Contractpartners kunnen deze kosten, onder voorwaarden, declareren bij de gemeente. De kosten komen voort uit de naleving van de adviezen van het RIVM. De VNG en het Rijk hebben afspraken gemaakt hoe deze meerkosten kunnen worden gedekt. Gemeenten ontvangen in eerste instantie de vergoeding via een ophoging van de bestaande uitkeringen in het Gemeentefonds en dus via de bestaande verdeelsleutels. Omdat dit geen rekening houdt met mogelijke regionale verschillen, wordt nog onderzocht of dit ook bij de definitieve compensatie de juiste methode is.

Vooralsnog kunnen kosten worden gedekt via bestaande budgetten.

Onvoorspelbare toename in zorg

Er bestaat een risico van een toenemende hulpvraag binnen het sociaal domein (o.a. Wmo, Jeugdwet, Brede Hoed Team, cliëntondersteuning en Veilig Thuis). Door de coronamaatregelen kunnen inwoners het kenbaar maken van hun hulpvraag hebben uitgesteld. Daarnaast zullen onzekerheid en stress op langere termijn negatieve effecten hebben en kunnen leiden tot een toename van kindermishandeling, huiselijk geweld, crisissituaties, zwaardere zorg en eenzaamheid.

Er zijn nog geen extra beheersmaatregelen te benoemen. Aangezien de huidige voorzieningen in Diemen veelal goed functioneren kan veel worden afgevangen in het lokale zorgnetwerk. Als beheersmaatregel kan worden gedacht aan het investeren in preventie en financiële speelruimte creëren om het lokale netwerk te versterken (indien nodig).

Verwacht wordt dat er extra kosten gemaakt zullen worden, maar er is nog geen indicatie te geven. De impact laat zich nog niet voorspellen.

Noodopvang en maatschappelijke opvang

De noodopvang en maatschappelijke opvang in Diemen staan al enige tijd onder druk door de krapte op de woningmarkt. Met dreigende toename van het aantal aanvragen als gevolg

van economische crisissituaties zal deze druk verder toenemen.

Tot nog toe is het aantal aanvragen voor noodopvang niet toegenomen. Huisuitzettingen waren tot 1 juni stilgelegd. Vanaf 1 juni kunnen er rechtelijke uitspraken tot ontruiming volgen. Met de woningcorporaties is er overleg over het al dan niet hervatten van huisuitzettingen.

Het kabinet heeft extra middelen ter beschikking gesteld om noodopvang te organiseren. Deze middelen zijn ter beschikking gesteld aan de gemeente Amsterdam. De gemeente Amsterdam treedt als centrumgemeente op voor Diemen voor maatschappelijke opvang en werkt samen met de gemeente Diemen voor noodopvang. Over de besteding van de middelen vindt nader overleg plaats.

De gemeente Diemen is op zoek naar locaties voor noodopvang. De gemeente zoekt zelf locaties en overlegt met de regiogemeenten over een gezamenlijke voorziening. De gemeente maakt afspraken over hulp bij betalingsachterstanden. Een doel van de afspraken bij bijvoorbeeld Vroeg Eropaf is dat huisuitzetting en dakloosheid voorkomen kan worden.

Het risico dat het aantal aanvragen voor noodopvang gaat stijgen is behoorlijk groot, het is lastig in te schatten hoe groot. Met een stijging van het aantal aanvragen zal navenant ook de kosten gaan stijgen.

Huisvesting statushouders

Als onderdeel van de COVID-19 maatregelen is de huisvesting van vergunninghouders stilgelegd. Het proces van huisvesten van vergunninghouders in Diemen die nog in een asielzoekerscentrum gehuisvest zijn, kent een aantal contactmomenten. Bijvoorbeeld bij het tekenen van het huurcontract en de begeleiding bij het inschrijven in de gemeente. Het stilleggen van de huisvesting zorgt voor een achterstand op de taakstelling van de provincie in het aantal te huisvesten vergunninghouders.

Vanaf juni wordt de huisvesting van vergunninghouders hervat. Met de provincie en het COA (Centraal Orgaan opvang asielzoekers) is er overleg over de ontstane situatie. Meer gemeenten kampen als gevolg van de COVID-19 maatregelen met een oplopende achterstand in de taakstelling.

Vooralsnog worden er geen financiële gevolgen verwacht voor de opvang statushouders.

Verder toenemende druk op kosten jeugdzorg

De jeugdbudgetten en de marktomstandigheden binnen de jeugdhulp staan al enige tijd onder druk. De coronacrisis legt nog meer druk op het stelsel en de verantwoordelijkheid om als gemeenten jeugdhulp te kunnen bieden, aangezien er een toename in zorg verwacht wordt.

Daarnaast is het ook mogelijk dat aanbieders na de coronamaatregelen per saldo eveneens extra kosten moeten maken, omdat er door de maatregelen nu geen zorg of dienstverlening kan plaatsvinden. Het zou dan bijvoorbeeld kunnen gaan om jeugdzorg die nu niet kan worden gegeven en na de crisis alsnog, maar door het uitstel in zwaardere vorm, nodig is.

De beheersing van de kosten van de jeugdzorg staat hoog op de agenda. Zo wordt er ingezet op het benoemen van indicatoren waardoor betere monitoring kan plaatsvinden.

Daarnaast zetten we in op professioneel contractmanagement en willen we de wijze van financieren wijzigen (lumpsum). Voor deze vorm van financiering van (hoog)specialistische jeugdhulp sluiten we aan bij de aanbesteding van Amsterdam.

Kosten ingezette acties en maatregelen 2020

Omschrijving	Kosten
Crisisteam Koers op Initiatief	50.000
Aangepaste organisatie Kinderzomerspelen 2020	17.000
Aangepaste dienstverlening	pm
Communicatie	-
Doorbetalen aanbieders in het sociale domein	pm
Bijdrage Rijk voor doorbetalen aanbieders	pm
Onvoorspelbare toename in zorg	pm
Noodopvang en maatschappelijke opvang	pm
Huisvesting statushouders	-
Verder toenemende druk op kosten jeugdzorg	pm
Totaal	67.000

Portefeuillehouder: E. Boog
Afdelingsmanager: M.R.A. Cornelissen
Afdeling: Ruimtelijke Ontwikkeling

Extra handhaven coronamaatregelen

De BOA's hebben in combinatie met de toezichthouders brandveiligheid, bouw- en woningtoezicht en milieu speciale coronadiensten gedraaid. Dit om goed toezicht te kunnen houden op de coronamaatregelen. Iedere dag was hiervoor een bezetting van 11.00 uur tot 20.30 uur, ook in de weekenden. Er zijn dan ook behoorlijk wat overuren gemaakt door het gehele team THH/00V. In totaal hebben we het dan over ongeveer 162 uur en een bedrag van afgerond € 12.500 (9 mensen x 2 dagen x 9 uur x € 70).

Voorts hebben we bepaalde materialen aangeschaft om het toezicht op een juiste manier te kunnen uitvoeren. Voorbeelden hiervan zijn het huren van een tweede toezichtsbus, het aanschaffen van herkenbare kleding voor de toezichthouders, het bestellen van kleefmagneten voor op de bus en het plaatsen van coronaschermen in de bus. In totaal gaat het om een bedrag van ongeveer € 1.500.

De toezichthouders en BOA's van het team zijn beloond voor de extra inzet in deze relatief zware periode. Externen die deze taak mee helpen uitvoeren, zoals de mensen van SAOA (straatcoaches) en Samen Veilig en onze eigen inhuurmedewerkers hebben een cadeaubon ontvangen.

Om de werkzaamheden van de BOA's te kunnen inhalen, wordt gedurende de zomerperiode gebruik gemaakt van voormalige ROC-studenten en een externe begeleider. De kosten die hiermee gemoeid gaan bedragen ongeveer € 27.500 (2 mensen x 90 dagen x € 45 voor studenten en inzet begeleider 18 uur x 12 weken x € 90)

Voortgang Scheerlicht

Doordat we geen huisbezoeken hebben kunnen uitvoeren en de BOA's en toezichthouders toezicht hielden op de coronamaatregelen, is zowel de uitvoering van de landelijke aanpak adrescontroles (LAA-controles) als uitvoering van het project Scheerlicht vertraagd. Daardoor zijn er minder LAA-controles en onderzoeken vanuit de aanpak Scheerlicht geweest. Binnenkort wordt dit (onder voorwaarden) weer opgestart.

Openbare Orde & Veiligheid

De ambtenaar Openbare Orde & Veiligheid heeft steeds deelgenomen aan regionale coronabijeenkomsten. Hierbij zijn parkeerkosten en uren gedeclareerd. Totale meerkosten bedragen € 2.000.

Door de hoge vergaderfrequentie is een aantal taken op het gebied van Openbare Orde & Veiligheid blijven liggen. Het betreft o.a. de volgende taken uit het jaarplan:

- Voorlichtingsactiviteiten (veiligheidsdag , wijkvoorlichtingsbijeenkomsten)
- Handhavingsacties Out of the Box
- Onderzoeken ondermijning
- Oefening LCP's voorbereiden
- Controle brandkranen (droog)

Bezien wordt of het noodzakelijk is deze achterstanden (deels) versneld in te lopen, dan gaat het vooralsnog om een bedrag van € 75.000 (6 maanden 1,0 fte).

Kosten ingezette acties en maatregelen 2020

Omschrijving	Kosten
Extra handhaven coronamaatregelen	19.500
- vervanging door studenten tijdens zomer	27.500
Voortgang Scheerlicht	pm
Openbare Orde & Veiligheid	
- vergoeding overuren / parkeerkosten	2.000
- extra inhuur capaciteit	75.000
Totaal	124.000

Inkomen en armoede

Portefeuillehouder: M.A. Sikkes-van den Berg
Afdelingsmanager: K. Schelling
Afdeling: Publiekszaken

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo)

De regeling heeft tot doel zelfstandigen die als gevolg van de coronacrisis in financiële problemen zijn geraakt, tijdelijk te ondersteunen teneinde daarmee de ergste noden van zelfstandigen te ledigen en hen in staat te stellen na de coronacrisis het bedrijf weer voort te zetten.

Financieel effect

Vanuit het Rijk is op 8 mei 2020 een voorschot beschikking ontvangen van € 3,3 miljoen. Inclusief Tozo bedrijfskapitaal is dit € 3,6 miljoen.

Per 12 juni 2020 hebben wij een bedrag ad € 2,3 miljoen aan Tozo betaald, hetzij als voorschot, als Tozo levensonderhoud hetzij als bedrijfskapitaal. Wij verwachten dat deze kosten zullen oplopen tot € 3,6 miljoen.

De verwachte kosten voor inhuur voor de uitvoering van de Tozo tot en met medio augustus 2020 zullen € 152.000 bedragen. Onduidelijk is of er na augustus nog gebruik gemaakt moet worden van inhuurkrachten.

Op basis van de gemeentelijke verantwoording wordt de hoogte van de vergoeding vastgesteld ter hoogte van 100% van de gemaakte kosten. Voor de vergoeding van de uitvoeringskosten lijkt het erop dat een vast bedrag per besluit op een aanvraag wordt vergoed. De vergoeding wordt verrekend met de aan de gemeente verstrekte voorschotten.

Toename bijstand / gevolgen BUIG

In de regio Amsterdam wordt de economie (horeca, toerisme, veel ZZP'ers) extra geraakt door de huidige crisis. Jongeren vinden na hun studie lastiger een baan. De uitstroom naar werk is

medio juni bijna stilgevallen. Omdat er nog veel onduidelijkheid is over de effecten en een mogelijke tweede golf is het lastig in te schatten hoe zich dat gaat ontwikkelen.

Door oprichting van een regionaal werkcentrum in de zomer van 2020 (werk naar Werk) probeert men werkloosheid en beroep op WW/Bijstand te voorkomen. Het oprichten van het werkcentrum wordt gefinancierd vanuit de zogenoemde regionale Klijnsma middelen.

Op basis van een ruwe schatting zal het aantal huishoudens in de bijstand dit jaar met 225 (bandbreedte +/-75) stijgen. Naar verwachting zal deze stijging doorzetten in 2021 als we ervan uitgaan dat de economie langzaam herstelt. Het is op dit moment nog niet helemaal duidelijk of alle directe en indirecte kosten door het Rijk zullen worden gecompenseerd. Het Ministerie van SZW heeft in de meicirculaire bekend gemaakt dat zij voor het berekenen van het definitief budget (medio september) gebruik zullen maken van de meest actuele instroom cijfers voor de BUIG. Dit in tegenstelling tot voorgaande jaren.

Al met al is er een risico groot dat de kosten voor bijstand harder stijgen dan de te ontvangen

inkomsten vanuit het Rijk. Het is nog lastig exacte schattingen te maken maar in de paragraaf weerstandsvermogen van de begroting 2021 zal de inschatting en omvang van het risico fors stijgen.

Meer beroep op bijzondere bijstand en minimaregelingen

Een toename van het aantal bijstandsuitkeringen in 2020 veroorzaakt tevens een toename van aanvragen voor bijzondere bijstand, met name woonkostentoeslag en minimaregelingen. Vooral zzp'ers, alleenstaanden met kinderen en ondernemers die failliet zijn geraakt zullen zich waarschijnlijk gaan melden. Daar staat tegenover dat de groep die nu tijdelijk instroomt naar verwachting snel weer uitstroomt als de economie weer aantrekt. Desondanks is in 2020 en 2021 tijdelijk meer geld (€ 150.000) nodig voor het armoedebeleid.

Schuldhelpverlening

Door de toename van de werkloosheid en faillissementen bij ondernemers en zzp'ers zal naar verwachting een toenemend beroep ontstaan op de schuldhelp van de MaDi. Dit geldt ook voor budgetbeheer door Plangroep, Zuidweg & Partners (Bbz) en de stichting CAV. Er wordt een golf aan aanvragen verwacht. Door de MaDi is inmiddels bestuurlijk aangegeven deze in 2020 op te kunnen vangen binnen de huidige formatie en door te schuiven met personeel en efficiency maatregelen tijdens de intake. Mocht de vraag te groot worden dan wordt dit tijdig gemeld. In dat geval zal een incidentele oplossing worden gezocht omdat er dan sprake van is van een piekbelasting.

In 2020 is de aanpak van preventie en vroegsignalering geïntensiveerd. Door 'outreaching' te werken proberen we zwaardere hulp zoveel mogelijk te voorkomen. Voor de kosten van Zuidweg & Partners en Budgetbeheer (CAV/Plangroep) rekenen we op 20% toename. Als we uitgaan van de cijfers over 2019 zal dit neerkomen op ongeveer € 10.000.

Sociale werkvoorziening

Pantar heeft besloten, na overleg met de arbodienst en de GGD, open te blijven gedurende de landelijke coronamaatregelen. Een deel van het personeel was vanwege gezondheidsrisico's niet inzetbaar. Daarnaast zijn commerciële opdrachten uitgesteld of afgezegd en kon niet altijd tijdig geleverd worden. Dat er voor Pantar negatieve financiële effecten zullen zijn in 2020 en 2021 is zeker. De financiële gevolgen zijn nog niet geheel te overzien. Dat is afhankelijk van de mogelijkheid om weer te kunnen en mogen opschalen. Er wordt door Pantar rekening gehouden met een omzetsdaling voor heel Pantar van 17% (versoepelen vanaf juni 2020) tot 35% (versoepelen vanaf januari 2021). Diemen draagt jaarlijks alleen bij aan het negatief subsidie resultaat van Pantar voor de eigen inwoners. Het negatieve exploitatieresultaat van de stichting wordt betaald door Amsterdam. Mogelijk komt deze afspraak onder druk te staan en wordt ook een extra bijdrage gevraagd.

Pantar heeft inmiddels onderstaande maatregelen getroffen:

- Intern bezuinigen daar waar mogelijk door onder andere het niet invullen van vacatures en het uitstellen van projecten en werkzaamheden die (nog) niet noodzakelijk zijn;
- Indienen van een NOW aanvraag;
- Het, in samenwerking met andere partijen waaronder Cedris, aanjagen van een extra maatregel vanuit het rijk specifiek voor sw bedrijven. Het rijk heeft deze extra maatregel bekend gemaakt en Pantar zal, zodra dat mogelijk is, óók op deze maatregel een beroep

doen.

Het is nog niet aan te geven of het daadwerkelijk tot een hogere bijdrage gaat leiden. We zullen in ieder geval het risico op een hogere bijdrage in de Paragraaf Weerstandsvermogen verhogen van € 50.000 naar € 250.000.

Corona en de gevolgen voor de formatie

Gezien de eerder genoemde te verwachten groei van de bijstand en de uitvoering van (tijdelijke) regelingen ontstaat een toename van werkzaamheden voor zowel Team Sociale Zaken als Team Administratie. Vanuit de huidige situatie rondom het coronavirus en de bijbehorende crisis is er veel onduidelijkheid. Naar verwachting zal het aantal bijstandsuitkeringen voor de korte en mogelijk middellange termijn toenemen. Dit brengt extra druk op de formatie met zich mee. Afhankelijk van de toename van het aantal bijstandsuitkeringen zal op langere termijn mogelijk extra budget voor formatie noodzakelijk zijn.

Kosten ingezette acties en maatregelen 2020

Omschrijving	Kosten
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo)	
- te betalen uitkeringen / bedrijfskapitaal	3.600.000
- voorschot ontvangen van het Rijk	-3.600.000
- inhuur uitvoering regeling	152.000
- vergoeding uitvoeringskosten door het Rijk	-152.000
Toename bijstand / gevolgen BUIG	
- toename bijstandsuitkeringen	pm
- aanpassing bijdrage BUIG	pm
Meer beroep op bijzondere bijstand en minimaregelingen	150.000
Schuldhulpverlening	10.000
Sociale werkvoorziening	pm
Corona en de gevolgen voor de formatie	pm
Totaal	160.000

Vrije tijd

Portefeuillehouder: J. Klaasse
Afdelingsmanager: K. Schelling
Afdeling: Samenleving

Sluiten en openen sportaccommodaties

Vanwege het coronavirus werd besloten de binnen- en buitensportaccommodaties vanaf 13 maart te sluiten. Vanaf 15 maart werd ook het zwembad gesloten.

Vanaf 11 mei is het zwembad, onder strikte voorwaarden, weer gestart met lezwemmen, banenzwemmen en verhuur aan zwemscholen en de zwem- en duikvereniging.

Vanaf 18 mei zijn er, ook onder strikte voorwaarden, sportactiviteiten mogelijk op het sportpark de Diemen.

De binnensportaccommodaties blijven gesloten. Eind juni wordt besloten of deze accommodaties per 1 juli weer kunnen worden gebruikt.

Het kabinet heeft inmiddels bekend gemaakt dat er een compensatiebijdrage komt voor de gemeenten zodat de huur voor de sportverenigingen en andere sportaanbieders kan worden kwijtgescholden. De gemeente Diemen is voornemens gebruik te maken van deze regeling.

De gevolgen van het sluiten van de sportaccommodaties voor de gemeente zijn de volgende:

- De buitensportverenigingen hebben in januari 2020 de nota voor het gebruik van de accommodaties 2020 ontvangen. Over de periode van 13 maart tot 1 juni zal de huur worden kwijtgescholden en ontvangen deze verenigingen een credit-nota. Eventueel al betaalde huur zal worden terugbetaald. Voor het kwijtgescholden bedrag zal de gemeente een beroep doen op de compensatieregeling van het Rijk. Dit bedrag betreft circa € 10.000.
- De binnensportverenigingen, waaronder de schiet- en zwemvereniging en andere sportaanbieders, ontvangen geen nota over de huur over de periode 13 maart tot de accommodaties worden geopend. De huur wordt kwijtgescholden en de gemeente zal voor dit bedrag een beroep doen op de compensatieregeling van het Rijk. Dit bedrag, exclusief de gebruikers van het Sportcentrum, betreft circa € 25.000.

Het is moeilijk in te schatten welke financiële gevolgen de coronamaatregelen hebben voor de exploitatie van het Sportcentrum. Ten aanzien van 2020 spelen de volgende zaken inzake de opbrengsten:

- Als gevolg van de sluiting van het Sportcentrum is er in de periode tot 1 juni een kassa omzet van minus € 75.000;
- Als gevolg van de sluiting van het Sportcentrum is er in de periode tot 1 juni een verhuur opbrengst van minus € 20.000, voor een deel hiervan kan beroep worden gedaan op de compensatieregeling van het Rijk, stel 50%, dan resulteert een bedrag van € 10.000;
- Vanaf 11 mei is het zwembad weer beperkt open, door de 1,5 meter maatregel zijn er minder bezoekers en is lezwemmen beperkt mogelijk, in de periode van 11 mei omzetsdaling van 66%. Vanaf juni worden de andere activiteiten weer gedeeltelijk opgestart, rekening houdende met de 1,5 meter maatregel. Geraamd wordt dat uiteindelijk 80% van de normale omzet kan worden geboekt. Over het resterende deel van 2020 geeft dit een minus van circa € 75.000;
- Besloten is het zwembad open te houden in de zes weken van de grote vakantie, dit zal leiden tot een meeromzet van circa € 20.000;
- Het schoolzwemmen ad € 70.000 wordt, zoals gewoonlijk, intern in rekening gebracht bij

het budget van onderwijs.

Accommodatie	Bedrag	Compensatie	Gevolgen gemeente
Buitensport	10.000	ja	geen
Binnensport verhuur	25.000	ja	geen
Sportcentrum omzet kassa tot 1 juni	75.000	nee	75.000
Sportcentrum	20.000	50 %	10.000
Sportcentrum omzet kassa vanaf 1 juni	80.000	nee	75.000
Sportcentrum vakantieopening	20.000	nee	20.000
Totaal			140.000

Sluiten en openen culturele instellingen

De Omval

De Omval is op 15 maart 2020 gesloten. Op 1 juni 2020 is De Omval met inachtneming van alle beperkende bepalingen weer voorzichtig open gegaan. De volledige sluiting en de beperkte opening hebben ondanks kostenbesparingen en bijdragen uit het NOW grote gevolgen voor de omzet van De Omval. De inschatting is dat de omzet 2020 niet boven 1/3 van de omzet zal komen die is begroot voor 2020. De financiële gevolgen zijn vooralsnog ten laste gebracht van de Algemene Reserve van De Omval. Het is echter onverantwoord om deze reserve volledig uit te putten. In september aanstaande kan op basis van de halfjaarcijfers van De Omval en de laatste ontwikkelingen rondom Covid 19 worden gezien welke maatregelen vanuit de gemeente nodig zijn om De Omval overeind te houden.

De subsidie die voor 2020 aan de Omval is toegekend, is/wordt versneld uitbetaald. Duidelijk is al wel, dat de prestaties die tegenover deze subsidie staan in 2020 niet volledig zullen worden gerealiseerd. Daar zal bij de vaststelling van de subsidie in 2021 met coulance mee moeten worden omgegaan.

Bij de andere culturele instellingen zijn geen aanvullende middelen nodig en volstaat de subsidie. Ook hier geldt dat in het licht van de coronamaatregelen met redelijkheid gekeken wordt naar de prestaties die zijn gerealiseerd.

Evenementen

Wij begrijpen dat door de huidige corona-maatregelen de tegenprestatie(s) voor de gemeentelijke subsidie niet of niet volledig geleverd kan/kunnen worden. Bij de vaststelling van de subsidie in 2021 zullen wij met dit gegeven vanzelfsprekend rekening houden. Ondertussen verwachten wij wel van u dat u zoveel als mogelijk is kosten voor uw organisatie probeert te voorkomen. Reeds door u gemaakte reële kosten zullen onderdeel zijn van de subsidie 2020.

Inzet en activiteiten Daarom Diemen

Daarom Diemen heeft als doel succesvol invulling te geven aan de citymarketing van Diemen. Dat gebeurt onder andere door te investeren in een goed netwerk in Diemen en door evenementen te organiseren die Diemen meer en beter zichtbaar maken. Door de coronamaatregelen zijn diverse evenementen afgelast. Het gaat bijvoorbeeld om netwerkbijeenkomsten, 'Diemo's Verjaardag', het 'Oranjefeest' en 'Smakelijk Diemen'. Bij deze evenementen gaan we uit van fysieke ontmoeting en daardoor waren ze niet mogelijk.

Vanuit het programma is de afgelopen periode op andere manieren geïnvesteerd die bijdragen aan het gestelde doel van Daarom Diemen. Bijvoorbeeld door subsidie te verlenen voor een ondernemerskrant. Ook zijn er diverse campagnes gestart en gesteund zoals 'Steun de horeca', 'Koop Lokaal' de 'Bevrijdingsdagactie horeca'.

Omdat dit alles binnen het programmabudget heeft plaatsgevonden, is geen extra budget nodig.

Kosten ingezette acties en maatregelen 2020

Omschrijving	Kosten
Sportaccommodaties	
- buitensport verhuur	10.000
- binnensport verhuur	25.000
- vergoeding Rijk verhuur	-35.000
- Sportcentrum omzet kassa tot 1 juni	75.000
- Sportcentrum verhuur tot 1 juni	20.000
- Sportcentrum omzet kassa vanaf 1 juni	80.000
- Sportcentrum vakantieopening	20.000
Sluiten en openen culturele instellingen	pm
Inzet en activiteiten Daarom Diemen	-
Totaal	195.000

Onderwijs

Portefeuillehouder: J.D.W. Klaasse
Afdelingsmanager: K. Schelling
Afdeling: Samenleving

Sluiting onderwijs en kinderopvang, start noodopvang

Ten tijde van de sluiting van onderwijs en kinderopvang moest noodopvang geboden worden aan kinderen van ouders met cruciale beroepen. Uitgangspunt is dat deze noodopvang geboden werd zonder extra kosten voor ouders en met gesloten beurs. Naast deze noodopvang moest ook avond-, nacht- en weekendopvang gefaciliteerd worden. Deze vorm van opvang vindt normaliter niet in Diemen plaats. De avond-, nacht- en weekendopvang dient nog tot in ieder geval 1 juli gefaciliteerd te worden, de doelgroep is vanaf 8 juni echter versmald tot alleen kinderen van ouders met een beroep in de zorg. Om te kunnen voorzien in een eventuele vraag naar nachtopvang heeft de gemeente afspraken gemaakt met kinderopvangaanbieders en bedden geleend van het Holiday Inn Amsterdam - Arena Towers. De gemeente is aansprakelijk voor eventuele schade aan deze bedden en bijbehorend beddengoed (op basis van de waarde van de geleende materialen gaat het om een totaalbedrag van maximaal € 2.000).

Compensatie ouderbijdragen peuteropvang

Bij aanvang van de sluiting van de kinderopvang zijn ouders door het Rijk opgeroepen de facturen te blijven voldoen om de continuïteit van de kinderopvang na de sluiting te kunnen garanderen. Ouders met recht op kinderopvangtoeslag worden door het Rijk via de Sociale Verzekeringsbank gecompenseerd voor de betaalde ouderbijdrage terwijl ouders geen opvang konden afnemen. Het Rijk stelt middelen beschikbaar aan gemeenten om ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag in het door de gemeente gesubsidieerde aanbod ook te compenseren voor de ouderbijdragen. Het is op dit moment niet duidelijk hoeveel middelen hiervoor per gemeente beschikbaar zijn. Om uitval te voorkomen en een teruglopend bereik onder doelgroepkinderen te voorkomen, is een deel van de compensatie reeds uitbetaald aan de peuteropvangaanbieders.

De totale geschatte kosten voor de sluitingsperiode ter compensatie van de ouderbijdrage zijn € 7.500. De peuteropvangaanbieders leveren binnenkort de exacte bedragen aan.

Ondersteuning scholen bij opstart vanaf 11 mei

De gemeente heeft scholen ondersteund bij het weer opstarten van het onderwijs vanaf 11 mei. Er zijn materialen aangeschaft (waaronder sjablonen voor het aanbrengen van wegenverf, maar ook afzetlint) en beschikbaar gesteld en aanpassingen in de openbare ruimte gedaan (onder andere het aanleggen van extra looppaden, plaatsen van verkeersborden) om ouders en leerlingen weer veilig naar school te laten gaan.

Bij de volledige openstelling van 8 juni zijn bij een aantal scholen nog extra maatregelen getroffen, waaronder het plaatsen van dranghekken en het aanbrengen van nieuwe looproutes en wachtplaatsen.

Geschat wordt dat de aanpassingen rond de scholen en de aanschaf van materialen € 8.000 zullen kosten.

Leerplicht

De werkwijze van leerplicht blijft in deze uitzonderlijke tijd erop gericht om samen met ouders te zoeken naar de best mogelijke manier om onderwijs te volgen voor hun kind.

Er zijn drie zaken anders (geweest) voor de leerplichtambtenaren:

1. Geen fysieke afspraken tot 7 juni. Vanaf dat moment zijn er weer fysieke afspraken ingepland.
2. Leerplicht kon tijdens de sluiting van de scholen niet handhaven. De leerplichtambtenaren konden wel op basis van de Leerplichtwet een officiële waarschuwing geven of een proces-verbaal opstellen. In de afgelopen periode hebben de leerplichtambtenaren op afstand, maar intensief, contact gehad met ouders waarvan het kind nog niet (volledig) naar school gaat en met de scholen om kinderen in beeld te houden.
3. De redenen waarom leerlingen niet naar school gaan hadden veelal te maken met zorgen om de veiligheid en de gezondheid van het kind. Om aan de vragen en de zorgen van ouders tegemoet te komen, heeft leerplicht afspraken gemaakt met de GGD. Ouders kunnen al hun coronavragen aan de jeugdverpleegkundige of de jeugdarts stellen. Ouders mogen hun kind thuishouden (vanaf de volledige openstelling van de scholen) als zij een verklaring hebben van de jeugdarts of de huisarts.

Onderwijsachterstanden

Door de sluiting van scholen en kinderopvang neemt het risico op onderwijsachterstanden toe. Om voorschoolse organisaties, basisscholen en middelbare scholen te ondersteunen bij het voorkomen en verminderen van deze achterstanden heeft het Rijk een subsidieregeling opengesteld waar deze instanties gebruik van kunnen maken om bijvoorbeeld een zomeropenstelling (VE), zomerscholen of verlengde schooldagen te organiseren (PO en VO). Kinderopvangorganisaties en scholen moeten deze subsidie zelf aanvragen. De gemeente kan hierin een organiserende en faciliterende rol spelen.

Bereik peuteropvang

Vanaf 11 mei 2020 is de peuteropvang weer opgestart. Een eerste inventarisatie laat zien dat het bereik van doelgroepkinderen sinds de openstelling wat is teruggelopen. Er wordt vanuit de gemeente gestreefd naar een zo hoog mogelijk bereik van doelgroepkinderen. Het bereik zal worden gemonitord en verdere terugloop in het bereik moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Indien nodig moet extra aandacht aan de toeleiding naar peutergroepen besteed worden om de ouders van kinderen met (een risico op) een taalachterstand te stimuleren en motiveren hun kind naar de peuteropvang te brengen.

Kosten ingezette acties en maatregelen 2020

Omschrijving	Kosten
Sluiting onderwijs en kinderopvang, start noodopvang	2.000
Compensatie ouderbijdragen peuteropvang	7.500
Bijdrage Rijk voor vergoeding ouderbijdrage	-7.500
Ondersteuning scholen bij opstart vanaf 11 mei	8.000
Leerplicht	-
Onderwijsachterstanden	-
Bereik peuteropvang	-
Totaal	10.000

Gebiedsontwikkeling

Portefeuillehouder: A.J.M. Scholten
Afdelingsmanager: M.R.A. Cornelissen
Afdeling: Ruimtelijke Ontwikkeling

Ondersteuning ondernemers

Vanuit het beleidsveld Economische Zaken zijn diverse acties opgezet om Diemense ondernemers te ondersteunen. Te noemen zijn:

- Steun-de-Horeca weggeefactie: burgers hadden de mogelijkheid om het aankoopbewijs van een maaltijd die is gekocht op 5 mei 2020 bij een lokale ondernemers op te sturen. Er werden 30 maaltijden verloot onder de inzenders;
- 155 Help een bedrijf: hernieuw lidmaatschap i.v.m. de verwachte stijging van ondernemers die in moeilijkheden komt;
- Ik koop lokaal: posteractie van enkele weken om de lokale middenstand te ondersteunen door mensen op te roepen vooral lokaal hun inkopen te doen;
- Website steun de horeca Diemen: een website is opgezet waar inwoners overzichtelijk konden zien bij welke lokale horecaondernemers zijn een maaltijd kon bestellen/afhalen.

De kosten zijn betaald uit het reguliere budget van economische zaken.

Binnen het beleidsveld Economische Zaken zullen daarnaast waarschijnlijk enkele belangrijke activiteiten voor ondernemers dit jaar niet kunnen doorgaan vanwege de coronamaatregelen. Hierdoor zal een aantal uitgaven niet worden gedaan in 2020. Dit betreft:

- ZAAI 2020, het programma voor startende ondernemers;
- Vaart in Diemen, de jaarlijkse bijeenkomst voor alle ondernemers in Diemen in het veilinghuis.

Projecten / grondexploitaties

Vertraging in planvorming en of het vergunning- en bouwproces zou kunnen optreden bij de gemeentelijke projecten met een grondexploitatie. De vertraging kan een financieel gevolg hebben als dit leidt tot latere grondoverdracht en of heronderhandeling. Vooralsnog is er geen reden om aan te nemen dat de coronacrisis vertragend werkt op de voortgang van de grondexploitaties. Plantage de Sniep is in de realisatiefase en de planvorming van Holland Park West gaat onverminderd door.

Hieronder kort de twee projecten waarop de coronacrisis noemenswaardige invloed heeft.

Holland Park

Om te voorkomen dat er vertraging optreedt wordt, indien nodig, aanvullende ondersteuning ingehuurd om aan de planning van het project te kunnen blijven voldoen. We houden de ontwikkelaar van Holland Park West aan de contractuele afspraken en termijnen. Financieel gezien betekent een jaar latere grondlevering van fase 1 van Holland Park West in theorie zelfs een rentevoordeel op. Dit komt omdat de contractuele boeterente hoger is dan de rekenrente die wij in de begroting gebruiken voor de grondexploitatie.

Buitenlust

Op 8 april zou een bewonersbijeenkomst worden gepresenteerd; dit is uitgesteld naar september 2020. In de afgelopen periode zijn samen met Rochdale uitvoerig de mogelijkheden van digitale participatie bekeken, bestuurlijk is daar (vooralsnog) niet voor

gekozen. Die keuze heeft op haar beurt weer tot (bestuurlijke) discussie met Rochdale gezorgd. Dit heeft behoorlijk wat extra ambtelijke inzet gevraagd.

Vertraging aanleveren evaluatieverslag 2019 en jaarplan 2020 (VTH I THH / 00V)

Doordat de vertaling van de noodverordening naar en de aansturing van de toezichthouders en Boa's veel tijd heeft gekost is vertraging opgelopen in de planning van de reguliere werkzaamheden. Meest belangrijk daarbij zijn opstellen van het jaarplan 2020 voor Vergunningen, Toezicht en handhaving (VTH) en het evaluatieverslag 2019 voor THH/00V. Deze stukken moeten jaarlijks in het kader van het Interbestuurlijk toezicht voor 15 juli aan de Provincie worden geleverd. De Provincie beoordeelt of de gemeente de vergunningverlenings-, toezichts- en handhavingstaken adequaat uitvoert. Inmiddels heeft de provincie ingestemd met een maand uitstel. Het risico bestaat dat deze stukken niet tijdig worden aangeleverd, waardoor het predikaat "niet adequaat" toegekend wordt. Dat zou uiteindelijk kunnen leiden tot het moeten indienen van een verbeterplan of in een uiterst geval ingrijpen vanuit de Provincie.

Vooralsnog gaan we ervan uit dat dit, met de maand uitstel van de Provincie, haalbaar moet zijn.

Vertraging in reguliere toezichtstaken

Door het koppelen van de toezichthouders bouw- en woningtoezicht, brandveiligheid en milieu aan de BOA's hebben we een zodanig rooster kunnen draaien dat we dagelijks toezicht konden houden op de coronamaatregelen. Ook is besloten slechts noodzakelijke bedrijfsbezoeken te doen. Dit gelet op de veiligheid van de eigen medewerkers, maar ook de veiligheid van de medewerkers van de betreffende bedrijven. Daarnaast waren veel bedrijven dicht en/of slecht bemenst door het thuiswerken. Gelet hierop zijn relatief weinig controles uitgevoerd op het gebied van brandveiligheid, milieu, bouwen en drank- en horeca.

De inschatting is dat het om ongeveer 1.250 uur aan toezicht gaat voor:

- 75 controles bouwen,
- 30 controles brandveiligheid,
- 45 controles milieu en
- 38 controles Drank- en Horeca betreft.

Als wordt besloten om deze werkzaamheden alsnog uit te voeren dit jaar, moeten de kosten van inhuur aan dit overzicht worden toegevoegd. Dit zal leiden tot een bedrag van € 90.000 (4 maanden inhuur van 1,0 fte bouw, 1,0 fte brandveiligheid en 0,5 fte milieu).

In werking treden Omgevingswet uitgesteld

De coronamaatregelen hebben ertoe geleid dat de invoering van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2022. Door deze vertraging zijn er ook problemen ontstaan voor wat betreft de harmonisatie van de werkprocessen Omgevingswet. De leverancier die de software moet leveren en inrichten om de werkprocessen in het kader van de Omgevingswet goed te kunnen ondersteunen (Roxit) kan de besproken startdatum voor implementatie nog niet bevestigen. Verder is de voortgang van het project vertraagd omdat er gezocht moet worden naar een projectleider werkprocessen. In coronatijd gaat dit minder snel dan gehoopt. Vooralsnog gaan we er van uit (mede door de vertraagde invoering van de wet)

dat de nieuwe werkprocessen op 1 januari 2020 goed zijn geïmplementeerd in het nieuwe digitale systeem.

Afname opbrengsten buitenreclame

De gemeente Diemen heeft met meerdere reclame-exploitanten een contract (concessieovereenkomst of een overeenkomst verhuur van grond) gesloten voor het exploiteren van reclame in de openbare ruimte. Diverse exploitanten hebben de gemeente gevraagd om verzoeken tot uitstel of zelfs gevraagd om het afzien van (een deel van) de jaarlijkse afdrachten die zij aan de gemeente hiervoor verschuldigd zijn.

Alle reclame-exploitanten hebben een brief ontvangen waarin zij verzocht worden met de gemeente in overleg te treden en aan te tonen dat hun bedrijfsvoering daadwerkelijk is getroffen door corona. Op basis daarvan wordt onderhandeld over eventueel uitstel van betaling en of kwijtschelding.

Het risico bestaat op een half jaar geen opbrengsten vanuit de afdracht van de buitenreclame, hetgeen ca. € 110.000 minder opbrengst betekent. De kans hierop wordt gemiddeld (50%) geschat. We gaan ervan uit dat de extra ambtelijke inzet voor de heronderhandeling binnen de bestaande formatie wordt opgevangen.

Kosten ingezette acties en maatregelen 2020

Omschrijving	Kosten
Ondersteuning ondernemers	5.000
Projecten / grondexploitaties	-
Vertraging aanleveren eevaluatieplan 2019 en jaarplan 2020 VTH/OOV	-
Vertraging in reguliere toezichttaken	90.000
In werking treding Omgevingswet uitgesteld	-
Afname opbrengsten buitenreclame	55.000
Totaal	150.000

Leefomgeving en klimaat

Portefeuillehouder: M.A. Sikkes-van den Berg
Afdelingsmanagers: P. de Ruijter en M.R.A. Cornelissen
Afdelingen: Ruimtelijk beleid en Ruimtelijke ontwikkeling

Afvalinzameling

Op 19 december 2019 heeft uw raad het Afvalplan 2020 (Diemen naar minder restafval) vastgesteld. Het plan voorziet in acties en maatregelen die het mogelijk moeten maken de doelstelling uit het coalitieakkoord te realiseren: "het significant terugdringen van de hoeveelheid ongescheiden restafval richting de landelijke norm van 100 kilo in 2020". Participatie maakt een groot onderdeel uit van het Afvalplan 2020 en er zouden gedurende het hele jaar buurtbijeenkomsten worden georganiseerd om te praten over de afvalinzameling. Door de coronacrisis kunnen er voorlopig geen bijeenkomsten worden georganiseerd en heeft de uitrol van het afvalplan vertraging opgelopen.

Aanbod huishoudelijk afval tijdens coronacrisis

Als gevolg van de coronacrisis constateerde onze afvalinzamelaar Meerlanden een sterke en continue stijging van het aanbod huishoudelijk afval en grondstoffenstromen. Mensen zijn meer thuis, gaan opruimen, tuinieren en bestellen veel zaken online. Afhankelijk van de afvalstroom is er tussen de 15% en 30% meer aanbod waardoor verzamelcontainers structureel sneller vol zitten. Op straat is dit zichtbaar in overvolle containers, veel bijplaatsingen en klachten van bewoners. Meerlanden heeft sinds half maart verschillende maatregelen genomen om de situatie beheersbaar te houden. Zo is het aantal inzamelingen opgeschaald en wordt er op maximale capaciteit gereden, waardoor er nu ongeveer 20% meer ledigingen plaats vinden dan normaal. Er worden structureel meer voertuigen en mensen ingezet en er is ook op feestdagen doorgewerkt. Na het inzamelen van afval en grondstoffen dienen deze ook te worden verwerkt. Vooral in het weekend kan er niet nog extra geleegd worden omdat Meerlanden het ingezamelde afval niet kan aanbieden bij verwerkers.

Meerlanden verwacht in 2020 fors meer restafval in te zamelen dan vorig jaar. In het eerste kwartaal van 2020 is al 100 ton meer restafval ingezameld dan in hetzelfde kwartaal van 2019. Dit zal per saldo tot een overschrijding gaan leiden van € 96.000 voor de inzameling van restafval 2020. Daarnaast zullen de kosten voor grofvuil aanzienlijk stijgen.

Met de uitrol van de PBD en OPK-containers, zonder dat dit gekoppeld is aan andere maatregelen uit het afvalplan, zoals de uitfasering van de gft-dummy's en het minder vaak legen van de restafvalcontainers, komen deze kosten bovenop de huidige oplopende inzamelkosten. De kosten voor de extra containers aan huis worden geschat tussen de € 30.000 en € 75.000 per soort (PMD en/of OPK) en is afhankelijk van het aantal uitgereikte containers, het aantal inzameldagen en de efficiency van de rijroutes.

De financiële effecten van de coronamaatregelen zullen naar verwachting in de Meerlanden-rapportages over het tweede kwartaal duidelijker zichtbaar worden. In het derde kwartaal kunnen we zien hoe de kosten zich verder ontwikkelen en of de maatregelen verder kunnen worden afgebouwd. Op dat moment kunnen we beter inschatten in hoeverre de inkomsten uit de afvalstoffenheffing dekkend zullen zijn over 2020.

VANG doelstellingen

Naast de oplopende inzamel- en verwerkingskosten zijn er meer negatieve financiële effecten voor de uitrol van het afvalplan. Zo gaat het afvalplan uit van een samenhangende doorvoer van de maatregelen, zoals het tegelijkertijd verhogen van de service op grondstoffen tegenover het verlagen van de inzamelfrequentie van restafval. Het verlagen van de inzamelfrequentie van restafval en bijvoorbeeld die van grofvuil aan huis is nu geen verstandige keuze. Extra service op grondstoffen waaronder het uitdelen van een extra container voor oud papier aan huis is dit wel.

Gevolg hiervan is dat de gewenste eerste stap in het terugbrengen van de hoeveelheid restafval in 2020 niet gerealiseerd gezet gaat worden. De eerste stap richting de VANG-doelstellingen (100 kilo per inwoner per jaar aan restafval) zal in 2020 door de effecten van de coronacrisis moeilijk en slechts beperkt te realiseren zijn.

Opruimen zwerfafval

Op sommige locaties zien we volle prullenbakken en meer zwerfafval, ondanks de inzet van team Wijkbeheer. We hebben daarop bewoners de mogelijkheid geboden een gratis grijper aan te vragen voor het oprapen van zwerfafval. De knijpers worden thuis afgeleverd. Dit aanbod is positief ontvangen; er zijn al zo'n 150 knijpers uitgedeeld.

Verharding

Tijdens de intelligente lockdown-periode heeft het stratenmakerskoppel van Team Wijkbeheer preventief in thuisquarantaine gezeten. Als gevolg hiervan is er gedurende 4 weken een extern stratenmakerskoppel ingehuurd om het klein onderhoud en meldingen openbare ruimte uit te voeren. De inhuur van dit stratenmakerskoppel zorgde voor een extra financiële last van ca. € 12.000.

Naast de inhuur van een extern stratenmakerskoppel zijn er voorzieningen aangebracht om invulling te geven aan de 1,5 meter samenleving. Door bij onder andere basisscholen en gezondheidscentra tijdelijke verharding aan te leggen, zijn meerdere ingangen beter bereikbaar gemaakt. Daarmee hebben de organisaties kunnen zorgen voor betere spreiding en organisatie van looproutes. De extra kosten die hiermee gepaard gaan zijn € 25.000.

Er zijn bij speelterreinen en schoolpleinen hekwerken geplaatst, deels om de terreinen tijdelijk af te sluiten en voor een ander deel om de verkeerstroom op het schoolplein te reguleren. Verder zijn op deze locaties (in eigen beheer vervaardigde) symbolen, tekstborden en belijning aangebracht.

Onkruidbestrijding

Door de coronacrisis waren in de maand april minder mensen aan het werk die het onkruid verwijderen. Om er voor te zorgen dat de kwaliteit op niveau is gebleven is er in april opdracht gegeven aan een externe aannemer om het onkruid te verwijderen. De kosten voor deze extra werkzaamheden bedragen € 12.000.

Boombeheer

Vanwege dat er tijdens corona veel mensen thuis zaten was de capaciteit om dode bomen te vervangen niet aanwezig. Bomen dienen in het voorjaar of najaar geplant te worden, waardoor het vervangen van de dode bomen doorgeschoven is naar het najaar. Het kappen van de dode bomen kan wel uitgevoerd worden volgens planning. Hierdoor zullen op sommige locaties tijdelijk geen bomen staan. Dit is reeds naar de bewoners gecommuniceerd via de krant, social media en ter plekken via borden.

Stopzetten en hervatten brugbediening

Vanaf donderdag 21 mei zijn de beperkingen voor de recreatievaart opgeheven. Dit betekent dat de bruggen weer volgens het zomerrooster geopend worden, ook in de weekenden.

Vertraging herinrichting wijken

Door het ontbreken van contactmomenten met bewoners zoals gebruikelijk bij de herinrichting tijdens het schetsontwerp en voorlopig ontwerp ontstaat er achterstand op de planning. In overleg met de participatieadviseur is gezocht naar alternatieven en worden de participatiemomenten geclusterd zodat er mogelijk ingelopen kan worden op de planning. Voor deze alternatieve vorm van digitale participatie is externe expertise/ondersteuning nodig. De kosten bedragen € 17.000 en worden zoveel mogelijk binnen de projectbudgetten opgevangen.

Toename eigen beheer openbare ruimte

Het thuiswerken en meer in de eigen woonomgeving aanwezig zijn heeft mensen geïnspireerd om de openbare buiten ruimte te observeren. Daaruit komen meer meldingen naar voren die mensen inspireren meer met de openbare ruimte te gaan doen of deze te willen verbeteren. De vraag naar geveltuinen, buurtmoestuinen, verzoeken om zelfbeheer, inrichtingswijzigingen, gebruik en verbeteringen aan speelplaatsen is de afgelopen maanden toegenomen. Het begint moeite te kosten het aantal aanvragen tijdig te verwerken. Het is wel goed om te constateren dat steeds meer mensen betrokken zijn bij de openbare buitenruimte en het gebruik en beheer hiervan.

Vertraging klimaatadaptatie

Ten aanzien van klimaatadaptatie (wateroverlast, droogte en hitte) is de landelijke doelstelling van kracht om per 2050 volledig klimaatadaptief te zijn ingericht. Diemen neemt per buurt de noodzakelijke maatregelen tijdens het groot onderhoud, waardoor het openbaar gebied in Diemen op doelmatige wijze voor 2050 volledig klimaatadaptief is ingericht. De coronamaatregelen kunnen voor de korte termijn resulteren in een beperkte vertraging van projecten groot onderhoud. Hierbij moet gedacht worden aan maximaal enkele maanden. Voor het behalen van de gestelde doelen heeft dat geen gevolgen.

Kosten ingezette acties en maatregelen 2020

Omschrijving	Kosten
Afvalinzameling	
- meer restafval	96.000
- extra ophalen / containers	75.000
Opruimen zwerfafval	2.000
Verharding	37.000
Onkruidbestrijding	12.000
Boombeheer	-
Stopzetten en hervatten brugbediening	-
Vertraging herinrichting wijken	17.000
Toename eigen beheer openbare ruimte	-
Klimaatadaptatie	
Totaal	239.000

Verkeer

Portefeuillehouder: A.J.M. Scholten
Afdelingsmanager: M.R.A. Cornelissen
Afdeling: Ruimtelijke Ontwikkeling

Voor dit programma zijn geen noemenswaardige gevolgen van de coronacrisis.

Samen besturen

Portefeuillehouder: E. Boog
Afdelingsmanager: J.D. de Kort
Afdeling: Directie

Inrichten dagelijks crisISOverleg

Vanaf 23 maart is er een dagelijks crisISOverleg ingericht onder leiding van de plaatsvervangend gemeentesecretaris met de Medewerker Crisisbeheersing, de Strategisch Communicatieadviseur en Manager Publieksdiensten. Dit kwartet coördineerde alle te nemen maatregelen rondom de crisis en verzorgde de communicatie hierover zowel in- als extern.

Na 8 weken is het dagelijkse crisISOverleg per 18 mei overgegaan naar het herstelfase-overleg. Dit vindt voorlopig 3 maal per week plaats. De Manager Ruimtelijke Ordening heeft het stokje overgenomen van de Manager Publiekszaken, omdat veel herstelmaatregelen zich richten op de economie, vergunningen en handhaving.

Thuiswerkende organisatie

Sinds 19 maart is het uitgangspunt dat iedereen thuis werkt. Dit geldt niet voor alle medewerkers, om de diensverlening te blijven waarborgen werkt ongeveer 15% nog op locatie (gemeentehuis, Brede HOED, gemeentewerf en de buitenruimte). Voor alle medewerkers is een thuiswerkvoorziening getroffen. Naarmate de lockdown langer duurt zijn laptops en kantoormeubilair verstrekt om het thuiswerken te ondersteunen. Toevaligerwijs zijn begin dit jaar de ICT-middelen vervangen. Daarbij is overgeschakeld naar meer laptops. Dit kwam bij het verplichte thuiswerken goed van pas. Voor de medewerkers die geen laptop hadden en ook moeten thuiswerken zijn maatwerkoplossingen verzorgd. Duo+ is verantwoordelijk voor het beheer en de aanschaf van de ICT-middelen. Tot op heden konden alle maatregelen nog binnen de eigen budgetten van Duo+ worden opgevangen. Op een later moment zal Duo+ inzichtelijk maken wat de gevolgen van de coronacrisis voor Duo+ behelsen. Dat dit gaat leiden tot een aanvullende bijdrage is niet uit te sluiten.

Het verplicht thuiswerken heeft een boost gegeven aan het digitaal vergaderen. Deze gedwongen vergaderwijze heeft de voordelen hiervan laten zien en zal ook in de toekomst een veel gebruikt alternatief zijn.

Aan de andere kant zijn er ook nadelen die het thuiswerken met zich meebrengen. De afstand die door het thuiswerken ontstaat zorgt ervoor dat snelle afstemming lastig is. Sommige processen duren langer dan voorheen. Afhankelijk van de thuissituatie is het ook niet voor alle medewerkers mogelijk om voltijds thuis te werken. Zo moesten sommige medewerkers ook de opvang van kinderen op zich nemen en/of thuis les te geven. Inmiddels is deze situatie redelijk hersteld. Wat de effecten hiervan op de realisatie van de ambities in 2020 zijn moet nog beter in kaart worden gebracht en staat op de agenda van het management.

Los hiervan staat nog de sociale kant van het thuiswerken. Dit aspect heeft constante aandacht van bestuur en management. De teamcoördinatoren spelen hierbij een belangrijke rol.

Hoe we hier als werkgever ook in de toekomst mee omgaan is onderdeel van het traject om

te komen tot een gezamenlijke werkgeversvisie voor de DUO-gemeenten. Bij de ontwikkeling van die visie zullen de ervaringen uit de coronacrisis worden meegenomen.

De coronacrisis heeft ook effect op de in ontwikkeling zijnde huisvestingsvisie. De planning van het opstellen van de visie is getemporiseerd zodat er tijd is de ervaringen van het thuiswerken tijdens de coronacrisis mee te nemen.

Aangepaste dienstverlening

Burgerzaken

Om ervoor te zorgen dat er geen wachtrij kan ontstaan, is er per afspraak bij Burgerzaken extra tijd ingepland. Duurt het langer om de klant te helpen, dan is het gevolg niet meteen dat er teveel mensen tegelijkertijd in de publiekshal zijn. Mensen konden telkens alleen afspraken maken voor producten of diensten die op korte termijn nodig waren. De verloopdatum van een document was leidend en sommige producten zijn tijdelijk niet geleverd, zodat we ook hier de afsprakenstroom mee konden beheersen.

Voorheen mochten medewerkers Burgerzaken niet vanuit huis werken ivm het werken met privacygevoelige gegevens. Nood breekt wet, dus omkleed met extra veiligheidsverklaringen werkt 60% nu vanuit huis. Het levert extra werk op, omdat thuis niet alles kan/mag.

Thuiswerkers moeten regelmatig hun kantoorcollega vragen iets te doen/printen, voordat ze thuis weer verder kunnen. In combinatie met veel extra telefoonverkeer levert dit een hogere

werkdruk op, terwijl er minder producten en diensten geleverd worden. Dit verschilt per product, maar over de hele linie is dit 35% lager dan normaal in deze periode. Dat betekent dat er minder leges binnen komen en achterstand ontstaat. Het is onbekend of deze achterstand ingehaald kan worden. We weten bijvoorbeeld niet of de RDW een inhaalslag maakt met nieuwe rijbewijzen en we vermoeden dat het aantal nieuwe paspoorten/IDbewijzen gezien de situatie ook lager blijft.

Klant Contact Centrum (KCC)

Bij het KCC stond en staat de telefoon roodgloeiend. Veel mensen pakken in deze tijden de telefoon. Enerzijds omdat er veel vragen zijn, anderzijds omdat men geacht wordt om alleen naar het gemeentehuis te komen als het niet anders kan. Wat ook voor veel telefoonverkeer zorgt is de Tozo maatregel. Dit alles zorgt ervoor dat de KCC-medewerkers met een dubbele telefoniebezetting werken. Het werk aan de balie is na een piek in de eerste weken afgenomen. Er wordt gemiddeld 18 uur per week extra personeel ingehuurd. Dit heeft ook te maken met meer zieken.

Ook de webredactie valt onder het KCC. Zij hebben een zeer drukke periode. De voorbereidingen van de nieuwe website waren in volle gang toen de coronamaatregelen genomen werden. De oude website moest in deze tijd optimaal actueel gehouden worden, terwijl de nieuwe website ook gevuld werd. Dubbel werk dus. En nu de nieuwe website er is met meer mogelijkheden, willen veel teams er meer informatie op. Dus de werkdruk houdt aan, mede omdat men het nieuwe systeem nog niet helemaal onder de knie heeft. Hier is sinds maart extra capaciteit ingehuurd om alles op orde te krijgen, dit leidde tot € 27.500 extra kosten.

Trouwen

In het gemeentehuis is de trouwzaal opnieuw ingericht en zijn we gestart met het inrichten van de raadzaal op 1,5 meter. Onduidelijk is of hier nog kosten uit voortkomen. Er zijn voor de digitale raadsvergaderingen voorzieningen geïmplementeerd om dit mogelijk te maken.

Dit is een extra kostenpost van € 10.000. Diverse balies van Burgerzaken/KCC en Sociale Zaken in het gemeentehuis en bij de balie in de Brede Hoed zijn voorzien van plexiglas en zijn de hygiënevoorzieningen geplaatst.

Inzet communicatie

Belangrijk onderdeel van de crisisbeheersing was en is de communicatie. Dat heeft veel extra inzet gevraagd. Vanaf het begin van de crisis is ingezet op snelle en regelmatige informatievoorziening aan alle inwoners. Daarvoor is een corona-update in het leven geroepen op de website van de gemeente Diemen, met ondersteuning via social media. Daarvan zijn er inmiddels een kleine 40 verschenen. Daarnaast zijn er richting specifieke doelgroepen (ouderen, kinderen, studenten, ondernemers) ook gerichte communicatie-acties uitgevoerd. Verder zijn er social media campagnes gevoerd tegen huiselijk geweld en tegen ondermijning, twee thema's die door de coronamaatregelen meer aandacht behoeften. Ten slotte is er op verschillende manieren duiding gegeven aan de uitwerking van de coronamaatregelen. Dat is vooral gebeurd via free publicity en eigen social media, maar ook via een korte houvul-campagne in de lokale krant en via de inzet van billboards.

In de reguliere communicatie is de nadruk meer komen te liggen op de inzet van social media, omdat door de coronamaatregelen gebruikelijke kanalen voor communicatie en participatie niet altijd optimaal kunnen worden benut. Dat is een verschuiving die ook de komende tijd haar effect op de gemeentelijke communicatie zal laten zien.

Digitale participatie

Door de coronamaatregelen zijn de fysieke mogelijkheden voor participatie, groepsbijeenkomsten e.d. niet meer mogelijk. Om te voorkomen dat cruciale projecten / processen stil komen te vallen, is een inventarisatie gedaan naar alternatieven op afstand, voor bijvoorbeeld een inloopavond of andere vorm van consultatie. Het gaat daarbij niet alleen om de techniek (tools), maar ook over beeldregie, verhaal, presentatiemogelijkheden, mogelijkheden op de website, scripting etc. Met andere woorden: de vertaling van offline presentatie naar online presentatie- en interactiemogelijkheden.

Uit de inventarisatie is gebleken dat verschillende digitale-tools een goed alternatief zouden kunnen zijn voor offline participatiemiddelen, zoals een bewonersbijeenkomst. Uiteraard blijft de juiste strategiebepaling en een omgevingsanalyse daarin belangrijk. Een extra kanttekening hierbij is dat digitale-tools niet vanzelfsprekend een vervanger zijn voor fysieke bijeenkomsten. Dit is afhankelijk van de participatieactiviteit, vorm en fase van het participatieproces. In veel gevallen kan de inzet van online participatiemiddelen dienen als een tussenstap in het project en de stap naar fysieke bijeenkomsten overbruggen. Daarnaast zijn online middelen ook een mooi middel om inwoners op een andere manier te bereiken. Dit zorgt ervoor dat inwoners betrokken blijven bij de lopende participatietrajecten en de vaart van projecten/ beleidsprocessen erin blijft. Kortom de oplossingen uit de inventarisatie bieden een goed alternatief mits deze op een juiste manier worden ingezet met een passende strategiebepaling.

Centrale vraag

Hoe kunnen we een inspraak- of participatietraject in (beleid)trajecten en projecten vormgeven zonder fysieke bijeenkomst waarin de deelnemers zich even goed in gehoord voelen, en dat even goede uitkomsten genereert, zodat de (beleid)trajecten en projecten geen lange vertraging hoeven op te lopen?

Deze crisissituatie is een aanleiding om op creatieve wijze na te denken over alternatieven voor veelgebruikte participatievormen zoals bewonersbijeenkomsten.

Het inzetten van online communicatie- en participatiemiddelen kan een goed alternatief zijn om inwoners in deze tijd van social distancing te benaderen. Om de juiste afweging te maken is een stappenplan opgesteld. Dit zal ertoe leiden dat we voor de diverse beleidsvoorstellen en projecten met alternatieve digitale participatievormen komen. Zoals toegezegd zullen de begeleidende raadsvoordrachten hier helderheid in verschaffen.

Gebouwen en facilitaire zaken

Gebouwen

Sinds de coronacrisis is het team volop bezig met de coronamaatregelen. Dit betreft het inrichten van diverse panden en de daaraan gekoppelde (hygiëne)maatregelen. Daarnaast gaan met name de grote onderhoudswerken gewoon door.

De meeste panden zijn sinds de coronacrisis (vrijwel) leeg. Er wordt daardoor minder uitgegeven aan het reguliere onderhoudsbudget. Of dit zo blijft, is uiteraard afhankelijk of de gebouwen weer volop in gebruik worden genomen na 1 september of eerder. Het ligt wel in de verwachting dat niet al het budget wordt gespendeerd. Ook energiekosten zullen wat lager uitvallen. Met name in de panden waarbij duurzame voorzieningen zijn aangebracht zal dit een besparing opleveren. Verwacht wordt dat dit een besparing van € 30.000 voor dit jaar op gaat leveren. In de diverse panden die wel open zijn (gemeentehuis, gemeentewerf, Brede Hoed en sportcentrum Duran) zijn diverse (hygiëne)voorzieningen aangebracht om de bezoekers zo veilig mogelijk gebruik te laten maken van de panden. Dit wordt vanuit de reguliere begrotingsbudgetten van gebouwen gefinancierd. Over het totaal van het onderhoudsbudget van de gebouwen wordt dit jaar verwacht € 40.000 minder uit te geven dan normaal.

Facilitaire Zaken

De accenten van het schoonmaak zijn veranderd. Door de zeer geringe bezetting zijn alle ruimten extra grondig gereinigd en ligt de nadruk meer op de corona hygiëne dan op de ongebruikte werkplekken. Door de geringe bezetting is het gebruik van de koffiemachines ook beperkt. Verwacht wordt hier minder kosten in te maken als begroot. Ditzelfde geldt voor het annuleren van diverse activiteiten als dodenherdenking en de gemeentedag en het gebruik maken van lunches. Hierdoor wordt dit jaar een meevaller verwacht van € 25.000 op het totale budget van facilitaire zaken.

Diverse gebouwen zullen na 1 september op de 1,5 meter en met hygiënische voorzieningen ingericht worden. Vanuit de werkgroep "Herstart" wordt gestreefd naar een gezamenlijke inkoop van de producten en voorzieningen waarin is afgesproken dat de inkoop via de teams van facilitaire zaken loopt. Verwacht wordt dat hiervoor extra kosten worden gemaakt, maar dit binnen de reguliere begroting is op te vangen.

Digitale raadvergadering

Door de coronacrisis is het niet meer mogelijk fysiek bij elkaar te komen. Ook de raadsvergaderingen vinden digitaal plaats. Om de digitale raadsvergadering openbaar toegankelijk te maken via een stream is veel werk verzet. Aanvankelijk is een kostenloze oplossing ingericht via MS Teams live-event. Dit leverde echter teveel problemen op.

Daarom is na 2 vergaderingen besloten om over te gaan op de reguliere versie van MS Teams. Om dit via YouTube en de website te streamen was er technische support nodig van een externe leverancier. Afhankelijk van de periode dat we dit gebruiken zijn de kosten zo'n € 10.000.

Kosten ingezette acties en maatregelen 2020

Omschrijving	Kosten
Inrichten dagelijks crisioverleg	-
Thuiswerkende organisatie	
- aanvullende bijdrage Duo+	pm
Aangepaste dienstverlening	
- Klant Contact Centrum	30.000
- Trouwen	10.000
Inzet communicatie	-
Digitale participatie	10.000
Gebouwen en facilitaire zaken	
- lagere energiekosten	-30.000
- minder regulier onderhoud	-40.000
- minder aanschaf facilitaire middelen	-25.000
Digitale raadsvergadering	10.000
Totaal	-35.000

Financiën

Portefeuillehouder: A.J.M. Scholten
Afdelingsmanager: K. Deutekom
Afdeling: Directie

Compensatie Rijk

Het zijn uitzonderlijke tijden voor gemeenten. Juist in deze tijden is er behoefte aan duidelijke financiële kaders. In de meicirculaire heeft het Rijk een eerste handreiking gegeven.

Uitgangspunt is dat medeoverheden niet in de financiële problemen komen door de corona-aanpak, en dat de dienstverlening aan burgers en bedrijven op peil blijft. Tegelijkertijd is er nog veel onzeker. Op 28 mei is daarom een eerste pakket aan financiële compensatie bekend gemaakt. De volgende toezeggingen zijn gedaan:

1. € 2.000 mln. Tozo regeling;
2. € 90 mln. kwijtschelding huur sportverenigingen;
3. € 18 mln. gemiste bijdragen WMO;
4. € 8,3 mln. vergoeden gemeentelijke eigen bijdrage op specifieke voorzieningen voor zover een gemeente deze heeft.

In de meicirculaire geeft het kabinet aan dat zij het belangrijk vindt in deze bijzondere tijd de schommelingen voor medeoverheden te dempen; hoe stabiel de inkomsten, hoe minder verstoringen van het gemeentelijke begrotingsproces. In overleg met de VNG¹ en het IPO² is daarom besloten om de stand van het **accres** (volume en loon- en prijsontwikkeling) **te bevriezen voor de jaren 2020 en 2021**. Als er zich grote onverwachte wijzigingen voordoen zullen de fondsbeheerders hierover met het IPO en de VNG in gesprek gaan. Het is aan een nieuw kabinet om in overleg met de medeoverheden te besluiten hoe in de toekomst met het accres om te gaan. Hierover zal het kabinet te zijner tijd aan de Raad voor het Openbaar Bestuur om advies vragen.

Zoals vermeld is het op peil houden van de dienstverlening als één van de uitgangspunten benoemd en maakt onderdeel uit van het totaalpakket waarvoor het rijk een vergoeding geeft aan gemeenten. Boven op de eerder bekendgemaakte toezeggingen is op 28 mei aangegeven dat er een bedrag van € 566 mln. beschikbaar wordt gesteld voor de periode maart tot juni. Er is bij het opmaken van deze notitie nog geen duidelijkheid over de verdeling naar de afzonderlijke gemeenten. Niet alle in de kamerbrief genoemde bedragen zijn van toepassing op onze gemeente, denk bijvoorbeeld aan de derving van parkeerbelasting of taken die door de centrumgemeenten wordt bekostigd (zoals Vrouwenopvang).

Kijkend naar de afzonderlijk genoemde compensaties in de brief en de taken die de gemeente (hierin) uitvoert, ligt het in de verwachting dat voor de volgende onderwerpen (deels) een vergoeding kan worden verwacht (bedragen zijn op macro-niveau):

1. € 46 mln. Compensatie uitstel noodzakelijk hulp Jeugd en WMO (inhalzorg) -> Let wel, op basis van nacalculatie;
2. € 90 miljoen Sociale werkvoorzieningen (WSW);
3. € 60 mln. Cultuur. Hoewel verwacht dat dit slechts gedeeltelijk is, omdat de culturele voorzieningen voor kleinere gemeenten beperkter zijn dan grote steden;
4. € 23 mln. noodopvang voor kinderen met ouders met vitaal beroep.

¹ Vereniging Nederlandse Gemeenten

² Inter Provinciaal Overleg

Uiteraard zullen wij, voor de regelingen waarop wij als gemeente een beroep kunnen doen, een aanvraag indienen.

Versoepeling invorderingsbeleid

Het Corona crisis heeft een groot financieel effect op de economie, zo ook voor de ondernemers en inwoners van Diemen. Het Rijk heeft inmiddels diverse ondersteunende maatregelen getroffen. Als gemeentelijke overheid hebben wij ook geanticipeerd en willen we voorkomen dat ondernemers failliet gaan of inwoners in de bijstand terecht komen. In samenwerking met Duo+ en Gemeentebelastingen Amstelland is onderzocht welke mogelijkheden daartoe zijn.

De gemeente heeft in de basis haar eigen beleidsvrijheid hoe met het invorderingsbeleid tijdens de coronacrisis om te gaan. Voor de invorderingen die via een samenwerkingsverband worden uitgevoerd is het vanzelfsprekend samen met de partners een zo eenduidig mogelijk beleid te voeren. Dit heeft geleid tot de volgende afspraken:

- alle nog niet verzonden belastingaanslagen na 1 juni 2020 versturen, met uitzondering van de leges die volgen uit de legesverordening (burgerzaken, bouwvergunningen en dergelijke);
- alle andere reguliere facturen gewoon volgens aangegane overeenkomsten verzenden, met uitzondering van de huur van grond, gebouwen en sportaccommodaties. Deze facturatie zal vanaf 1 juni plaatsvinden zodat we in de tussentijd kunnen nagaan welke maatwerkmaatregelen mogelijk zijn (zie programma 'Vrije tijd' en 'Gebiedsontwikkeling' voor uiteindelijke uitwerking);
- tot 1 september 2020 de invorderingsmaatregelen voor alle facturering, belastingen en overige verkoopfacturen uitstellen (geen verzending van aanmaningen en dwangbevelen);
- ruimhartige opstelling bij aanvraag en invulling van betalingsregelingen.

Met name in de beginperiode van de coronacrisis is Gemeentebelastingen Amstelland overstelpt met vragen. Zoveel als mogelijk is de aanwezige capaciteit ingezet om de vragen af te handelen. Wanneer vanaf 1 september de invordering weer wordt opgepakt zal dit ongetwijfeld weer tot veel telefoontjes en maatwerkafspraken leiden. Gemeentebelastingen Amstelland voorziet dat hiervoor extra capaciteit moet worden ingehuurd. Temeer omdat de andere reguliere belastingwerkzaamheden, zoals de waardering van de WOZ-waarde, ook uitgevoerd moet worden. Verwacht wordt een aanvullende bijdrage van € 25.000.

Voor Duo+ geldt dit in mindere mate omdat er veel minder invorderingen via Duo+ verlopen. Zoals aangegeven op het programma 'Samen besturen' zal Duo+ ook inzichtelijk maken wat de effecten voor de bedrijfsvoering zijn. Uit die notitie zal blijken of een aanvullende bijdrage noodzakelijk is.

Meer oninbare vorderingen

De coronacrisis zal ertoe leiden dat lang niet alle vorderingen geïnd kunnen worden. Gemeentebelastingen Amstelland geeft aan dat waarschijnlijk 5% van de belastingvorderingen oninbaar zal worden verklaard. Voor Diemen leidt dat tot de volgende berekening:

Belastingsoort	Totaalopbrengst
OZB	€ 7 miljoen
Rioolheffing	€ 3 miljoen
Afvalstoffenheffing	€ 4 miljoen
Totaal	€ 14 miljoen

- $5\% \times € 14 \text{ miljoen}$ levert een verwacht bedrag tot oninbaar verklaren van € 700.000 op.

Uiteraard monitoren we de werkelijke ontvangsten nauwkeurig. Tot op heden is er slechts een lichte achterstand (minder dan 1 %) ten opzichte van voorgaande jaren. Na het opstarten van de invorderingsmaatregelen zal snel blijken hoe zich dit verder ontwikkelt.

Een dergelijke berekening kan ook gemaakt worden voor de overige debiteuren. Met name de inkomsten van erfpacht en de verhuur van grond komen hier in beeld. Het betreft hier totaal een jaarlijkse opbrengst van ongeveer € 3 ton. 5% van dit bedrag levert een verwacht oninbaar te verklaren bedrag van € 15.000 op.

Lagere belastingopbrengsten

Toeristenbelasting

De hotelbranche is één van de sectoren die hard geraakt wordt door de coronacrisis. Na maanden gesloten te zijn, zijn de hotels vanaf 19 mei weer open met inachtneming van de anderhalve meter samenleving. Dit heeft uiteraard gevolgen voor het aantal overnachtingen dat in 2020 zal plaatsvinden en daarmee ook voor de opbrengsten toeristenbelasting.

Het is lastig in te schatten wat de werkelijke effecten worden omdat onzeker is hoe de crisis zich gaat ontwikkelen. Vooralsnog halveren we de verwachte opbrengst toeristenbelasting. Dit levert een lagere opbrengst van € 275.000 op.

Marktgelden

Tijdens de coronacrisis is getracht de markt zo goed als mogelijk open te houden. Tijdens de coronacrisis hoefde geen marktgeld betaald te worden. Dit levert voor 2020 een lagere opbrengst van € 10.000 op.

Parkeerbelasting

De opbrengsten parkeerbelasting zullen naar verwachting iets lager zijn. Daarentegen zijn ook de kosten lager. Per saldo worden geen grote afwijkingen verwacht.

Precariobelasting

De anderhalve meter samenleving zorgt ervoor dat terrassen uitgebreid mogen worden op gemeentelijke grond. De gemeente probeert hier zo goed mogelijk bij mee te werken. Voor de tijdelijke uitbreidingen wordt geen extra precariobelasting geheven. Dit zou grofweg een meeropbrengst van € 5.000 opleveren.

Uitstel betaling dividend

De gemeente ontvangt van twee bedrijven dividend, de BNG en NV De Meerlanden. Als gevolg van de Covid-19 uitbraak en de onzekerheid over de uitwerking daarvan op de liquiditeitspositie en de verwachtingen die banken hebben omtrent de uitkering van dividend, stellen zowel de BNG als NV De Meerlanden voor de uitbetaling van het dividend niet op het gebruikelijke moment uit te betalen maar afhankelijk te maken van de ontwikkeling van de crisis en afhankelijk te stellen van het verdere verloop van de crisis. Als aandeelhouder achten wij dit ook verantwoord.

Vooralsnog is de verwachte dividenduitkering niet lager dan het in de begroting 2020 geraamde bedrag (€ 104.000).

Kosten ingezette acties en maatregelen 2020

Omschrijving	Kosten
Compensatie RIJK	pm
Versoepeling invorderingsbeleid	
- aanvullende bijdrage Gemeentebelastingen Amstelland	25.000
Meer oninbare vorderingen	
- belastingvorderingen	700.000
- overige vorderingen	15.000
Lagere belastingopbrengsten	
- toeristenbelasting	275.000
- marktgelden	10.000
- parkeerbelasting	-
- precariobelasting	5.000
Uitstel betaling dividend	-
Totaal	1.030.000